1859. N°. 113.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG 21 SEPTEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 20 September.

Door hh. curatoren onzer hoogeschool is tot opzigter der akademische gebouwen benoemd de heer J. W. Schaap, architect alhier, in de plaats van den heer J. Holtz, aan wien onlangs op verzoek eervol ontslag is verleend.

— Gelijk vroeger reeds een paar malen is geschied, zullen er in den loop dezer week weder eenige herstelde zieke militairen (reconvalescenten) naar het garnizoenshospitaal te 's Gravenhage uit de garnizoens-infirmerie alhier worden gezonden.

— Bij de gebroeders van Cleef, boekhandelaars te 's Gravenhage, is in het licht verschenen de redevoering, waarmede dr. M. Hoek, vroeger observator aan de sterrewacht alhier, in de maand Junij ll. de betrekking van hoogleeraar aan de hoogeschool te Utrecht aanvaard heeft. Deze redevoering heeft, gelijk vroeger reeds is medegedeeld, ten onderwerp *het herleven der sterrekunde aan het einde der middeleeuwen*. Na bij de oude volken, de Chaldeën, Chinezen, Indiërs, Egyptenaren te hebben stilgestaan, om aan te toonen, dat de sterrekundige wetenschap door de Grieken geschapen is, en na een oogenblik bij de Arabieren vertoefd te hebben, doorloopt de hoogleeraar de geschiedenis der sterrekunde van het midden der 15de eeuw (den tijd waarop de sterrekunde te gelijk met de Grieksche letterkunde herleefde) tot aan het midden der 16de, met eensdeels den invloed aan te wijzen, die de wetenschap gehad heeft op de groote ontdekkingen ter zee, en de verpligtingen, die daaruit voor haar voortvloeiden, aan den anderen kant de oorzaken te noemen van het aanzien, dat hare beoefenaars genoten. Wij mogen vertrouwen, dat deze belangrijke rede vele lezers vinden zal.

— De examina voor het verkrijgen van akten van bekwaamheid tot het geven van school- en huisonderwijs, voor zooveel Zuidholland betreft, zullen te 's Gravenhage plaats hebben als volgt: Op Maandag 10 Oct. voor de akte van hoofdonderwijzeres; op Dingsdag 11 Oct. voor de akte van hulponderwijzeres; op Woensdag 12 Oct. voor de akte in de Fransche taal voor onderwijzeressen en voor die in vrouwelijke handwerken; op Donderdag 13 Oct. voor de akte in de Engelsche en in de Duitsche taal voor onderwijzeressen; op Vrijdag 14 Oct. voor de akte van hulponderwijzer; op Maandag 17 Oct. voor de akte in de meetkunde en voor die in de natuurkunde; op Dingsdag 18 Oct. voor de akte in de Fransche taal, voor gymnastiek, landbouwkunde en teekenen; op Woensdag 19 Oct. voor de akte van hoofdonderwijzer; op Vrijdag 20 Oct. voor de akte in de Engelsche en in de Duitsche taal. Gelijk reeds gemeld is moeten belanghebbenden zich voor 26 Sept. aanst. aanmelden bij den schoolopziener van hun district.

— Aan het station van den spoorweg te 's Hage is dezer dagen eene brievenbus geplaatst. Naar men verneemt zullen met 1 Oct. aanst. ook aan de overige hoofdstations dergelijke bussen geplaatst worden.

— Te Katwijk zijn Zaturdag avond met de bom *Eben-haëzer* 40,000 stuks steurharingen aangebragt. De vangst was niet ongunstig maar men had veel met stormweder te kampen gehad.

— De minister van marine heeft bekend gemaakt, dat er voortdurend gelegenheid bestaat om bij de marine in dienst te treden als sergeant-schrijver. Men wordt daartoe aangenomen bij de kantoren der marine te Willemsoord, Hellevoetsluis en Vlissingen, mits dat men de noodige geschiktheid bezit en den ouderdom van 40 jaren niet heeft overschreden. De soldij bedraagt maandelijks *f* 30 met vrije voeding.

— De ministers van oorlog en van koloniën hebben ook op nieuw de voorwaarden bekend gemaakt, waarop Nederlanders bij de dienst van het leger in Indië worden toegelaten en de uitzigten daaraan verbonden. Gelijk reeds vroeger is gemeld bedraagt het handgeld *f* 150. Na volbragte dienst zijn de gagementen jaarlijks bepaald als volgt: adjudant-onderofficier *f* 300, sergeant-majoor *f* 240, sergeant en fourrier *f* 216, korporaal *f* 180 en soldaat *f* 144.

— Naar men verneemt, is dezer dagen door den heer Leyssius eene geheel nieuwe vergunning voor den aanleg der spoorwegen aangevraagd, en wel met aanwending van eigene middelen, en met eene rente-waarborg van de zijde van den staat van twee ten honderd, in stede van 4½ pCt.; derwijze, dat, na verloop van 40 jaren de eigendom dezer spoorwegen aan den staat zoude overgaan.

— De gemeenteraad te Rotterdam heeft besloten dat de plaatselijke belasting, die aldaar volgens den grondslag der vertering werd geheven, zal vervangen worden door eene directe belasting, steunende op de grondslagen der rijks personele belasting.

— De commissie voor noodlijdenden op het eiland Schiermonnikoog heeft in de *Prov. Friesche Cour.*, met betuiging van dankbaarheid aan alle menschenvrienden, die daartoe hebben bijgedragen, doen mededeelen, dat de aldaar ingekomen giften toereikend worden geacht, om gedurende den aanstaanden winter in de behoeften te voorzien.

— De *Zutph. Cour.* deelt tot waarschuwing het volgende mede: Zeker landbouwer te Zelhem had de gewoonte, zoo als zulks op vele bouwhoeven hier en elders geschiedt, om de varkens bij het hoornvee in den boomgaard om het huis los te laten loopen. Van tijd tot tijd had de boerin wel eens bemerkt dat zij van sommige koeijen weinig of geen melk kreeg. Aan uitmelken door vreemden, zoo digt bij het huis, was bijna niet te denken, weshalve men besloot, hierop naauwkeurig acht te geven, en nu bleek het weldra, dat de varkens aan de uijers der koeijen zogen. De koeijen schenen daarmede wel gediend te zijn, dewijl zij gingen liggen om dit te doen verrigten.

— In de *Nieuwe Bijdragen van het onderwijs* enz., voor de maand Augustus, leest men een stuk dat de aandacht moet trekken van ieder die in het volks-onderwijs belang stelt. Naar aanleiding van het verslag van den minister van binnenl. zaken nopens den staat der lagere scholen over 1857, brengt de schrijver het volgende onder de aandacht: Het getal leerlingen op alle lagere scholen bedroeg 15 Januarij 1857, 406,329, en den 15den Julij 344,618, en wanneer dit nu vergeleken wordt met de bevolking (1/6 deel der bevolking telt van 5 tot 12 jaren) dan blijkt daaruit, dat op 15 Januarij slechts bijna een achtste en in den zomer maar ruim een tiende onderwijs genoot, en dat ruim vier vijfden der leerlingen, die 15 Januarij ter school gingen, de lagere school in den zomer bezochten. Met het oog daarop zegt hij: Een schrikwekkend verschijnsel ligt er dan toch wel achter die cijfers verborgen. In Januarij 1857 ging het vierentwintigste gedeelte der schooljeugd in ons vaderland niet ter school, en daar dit voor het gunstigste tijdperk des jaars kan gehouden worden, komen wij, de geheele bevolking op 3,250,000 zielen gerekend, tot het allerbedroevendst cijfer van meer dan 130,000 kinderen, die toen van onderwijs verstoken waren. Vervolgens treedt de schrijver in eene vergelijking van het aantal jongens en dat der meisjes, die onderwijs genieten en komt tot de slotsom, dat het aantal der laatsten 50,377 minder is dan dat der eersten. Dit getal, zegt hij, roept het ons toe wat men in Nederland voor de opleiding van het meisje verzuimt. Na over het een en ander een zeer ernstig woord gesproken te hebben, rijst bij hem de gedachte op: Welk een verlies aan kapitaal berokkent zich een land, dat zoo vele ontluikende krachten laat verloren gaan of niet ontwikkelt? Maar bovenal welk een verlies aan die onsterfelijke zielen, die nimmer of te naauwernood eenige opleiding of opvoeding ontvangen.

'S GRAVENHAGE, 20 September.

Z. M. heeft benoemd tot directeur der Nederl. handelmaatschappij den heer A. van Bosse, wethouder van en assuradeur te Amsterdam.

— Bij kon. besluit van 9 dezer heeft Z. M. de bij besluit van 12 Aug. 1852 ingestelde commissie tot herziening der verordeningen op de dienst van het loodswezen ontbonden, onder dankzegging voor de door haar aan den lande bewezene diensten in het belang van de veiligheid der scheepvaart en den bloei van den handel.

— Tot notaris te Winschoten is benoemd de heer mr. A. J. de Sitter, cand.-notaris aldaar, en tot ontvanger der in- en uitgaande regten te Eysden (landzijde) de heer J. Ph. Janssens, surnumerair der dir. belastingen.

— Z. M. heeft aan den 1sten luitenant W. C. baron Snouckaert van Schauburg toegestaan het dragen van de versierselen van ridder der orde van Adolf van Nassau, hem door den hertog van Nassau geschonken.

— Z. K. H. de prins van Oranje is heden morgen ten 5 ure naar Stuttgardt vertrokken. Z. K. H. wordt vergezeld door zijn hofmaarschalk, graaf van Bylandt, den heer van den Bosch majoor en adjudant van Z. K. H. en den baron van Aylva van Pallandt van Waardenburg en Neerijnen. Z. K. H. zal ongeveer vier à vijf weken buiten 's lands doorbrengen. Het vertrek van Z. K. H. prins Frederik naar Duitschland, dat op heden bepaald was, is wederom voor eenigen tijd uitgesteld.

— De minister van marine zal op Vrijdag aanst. geen gehoor verleenen.

— Naar men verneemt, zal op de aanstaande staatsbegrooting een post van *f* 200,000 worden uitgetrokken, ten behoeve van den bouw van een paleis van justitie, naast het in aanbouw zijnde hôtel van het ministerie van koloniën, op het plein alhier; benevens de noodige herstellingen aan het gebouw voor de bureaux van de geneeskundige dienst, in het Lange Voorhout.

— In de zitting van de eerste kamer van heden heeft de heer J. baron Taets van Amerongen zitting genomen. Door den voorzitter zijn twee commissiën benoemd om de geloofsbrieven der nieuw gekozen leden te onderzoeken. Nadat deze in orde waren bevonden, namen de benoemden zitting, waarop de voorzitter met eene rede zijne betrekking heeft aanvaard.

STATEN-GENERAAL.

OPENING DER GEWONE VERGADERING VAN 1859—1860.

Vereenigde zitting der beide kamers, van Maandag 19 September 1859.

Nadat de leden der beide kamers zich achtereenvolgens in de vergaderzaal van de tweede kamer hadden vereenigd, wordt tegen 12¼ ure de vergadering door den heer mr. J. A. Philipse geopend, die door den heer griffier der eerste kamer een besluit van Z. M. den koning, den 15den dezer genomen, doet voorlezen, waarbij hij, mr. J. A. Philipse, benoemd wordt tot voorzitter der eerste kamer, gedurende de aanstaande zitting der staten-generaal.

De voorzitter alzoo, ingevolge art. 103 der grondwet, met het beleid der vereenigde zitting belast zijnde, benoemt eene commissie van 18 leden der beide kamers, om Z. M. den koning en HH. KK. HH. de prinsen van Oranje, Hendrik en Frederik, bij hunne aankomst aan het gebouw der staten-generaal, te ontvangen en in- en uitgeleide te doen.

Ten een ure vervoegen zich hunne excellentiën de ministers, alsmede de heeren leden van den raad van state, in de vergaderzaal.

Na een kort tijdsverloop, wordt de nadering van Z. M. den koning aangekondigd, die zich, op de in het programma der opening omschreven wijze, naar het gebouw der staten-generaal begeven heeft.

De koning, ter vergaderzaal binnengeleid, plaatst zich op den troon en houdt de navolgende aanspraak:

Mijne Heeren!

Bij het weder openen uwer gewone vergadering mag ik u de verzekering geven van mijne goede verstandhouding met de buitenlandsche mogendheden. Ik ontvang van alle regeringen betuigingen van vriendschap.

Onze binnenlandsche aangelegenheden geven stof tot tevredenheid en hoop op vooruitgang.

In de onderscheidene takken van het algemeen bestuur, in het bestuur van gewesten en gemeenten heerscht orde, gepaard aan de handhaving van de burgerlijke en godsdienstige vrijheden der ingezetenen.

De middelen, door de wet mij verleend tot versterking onzer weerbaarheid, worden nuttig aangewend. Uwe gezindheid om daartoe mede te werken, de vaderlandsliefde van mijn volk, onlangs weder gebleken in de bereidwillige opkomst der dienstpligtigen, en de uitmuntende geest, dien zee- en landmagt bestendig doen blijken, geven mij het vaste vertrouwen, onder alle omstandigheden de onafhankelijkheid en het grondgebied des rijks te zullen kunnen bewaren.

Op het gebied van kunsten en wetenschappen behoudt Nederland eervol zijne plaats.

De landbouw, voorgelicht door wetenschap en ervaring, gaat voort nuttige verbeteringen in te voeren. Deze bron der nationale welvaart vloeit dit jaar niet zóó mild, als het uitzigt had doen hopen. Voor het gemis echter van een' buitengewonen oogst heeft overvloed van veevoeder eenige vergoeding geschonken.

In weerwil van den nadeeligen invloed, dien iedere oorlog uitoefent, was de handel niet minder levendig en mogten ook andere takken van nijverheid zich in ruim vertier verheugen. Scheepsbouw en reederijen hebben nog te kampen met de bezwaren, die hunnen bloei en hunne uitbreiding ook in het vorig jaar tegenhielden.

De opbrengst van 's lands gewone middelen is voldoende.

De toestand der schatkist zal gelegenheid schenken om met kracht de hand te slaan aan de uitvoering van groote werken van algemeen nut. Betrekkelijk den aanleg van spoorwegen zullen u onverwijld op nieuw voorstellen worden gedaan. Voor den aanleg van een korteren waterweg van de hoofdstad naar de Noordzee zal mede uwe toestemming tot het beschikken over 's rijks geldmiddelen gevraagd worden.

Door deze kostbare ondernemingen zullen zoo aanmerkelijke lasten op de toekomst gebragt worden, dat het raadzaam zijn zal aan de vroegere voornemens tot wijziging van het bestaande belastingstelsel, voor zooverre daaruit eene vermindering der gewone inkomsten van den staat zou voortvloeijen, geen gevolg te geven, dan nadat de omvang bekend zal zijn der uitgaven, die voor groote werken zullen worden gedaan.

Intusschen gedoogt de ruimte der in de schatkist beschikbare middelen met schulddelging voort te gaan; op nieuw zal u daartoe een wets-ontwerp worden voorgelegd.

Wanneer ik den hoogst bevredigenden toestand van 's lands geldmiddelen dankbaar erken, en overweeg, dat die grootendeels de vrucht is der voordeelen, door de Oost-Indische bezittingen van het rijk opgeleverd, dan besef ik niet minder mijne roeping om den bloei en de verdere ontwikkeling dier bezittingen te bevorderen. De offers, tot dat einde en tot handhaving van het gezag aldaar vereischt, worden met geen karige hand gebragt.

Mogt dat gezag bedreigd worden, dan reken ik niet alleen op mijne zee- en landmagt, die bij Djambi en Reteh haren moed en haar beleid zoo schitterend hebben aan den dag gelegd, maar ook op de vaderlandsliefde van het in Indië gevestigde deel van het Nederlandsche volk. De moordtooneelen van Banjermassing zullen niet ongestraft blijven, en de onderwerping van Boni zal met kracht worden voortgezet.

In de West-Indische koloniën heerschen rust en orde. Het onderzoek van het wets-voorstel tot afschaffing der slavernij aldaar heeft in uwe vorige zitting tot geene afdoening mogen leiden. Eerlang zal een gewijzigd ontwerp aan uwe beraadslagingen worden onderworpen.

Uwe werkzaamheden, mijne heeren! zullen weder menigvuldig zijn. Nieuwe wets-ontwerpen zullen aan uw onderzoek worden voorgesteld, en de gelegenheid zal u gegeven worden de behandeling te hervatten van andere, wier afdoening de tijd in uwe vorige zitting niet heeft toegelaten.

Moge de taak, die u wacht, door u voleindigd worden onder den zegen van den Almagtige, bij het behoud van rust en vrede, tot heil van het vaderland!

Ik verklaar de gewone vergadering van de staten-generaal te zijn geopend.

Na het houden van deze aanspraak, verlaat de koning de vergaderzaal. De vereenigde zitting der kamers wordt daarna gesloten. Z. M. en HH. KK. HH. de prinsen van Oranje, Hendrik en Frederik keeren, even als bij het komen, onder het gejuich der zeer talrijke, zoo wel uit deze residentie als van elders zamengevloeide menigte, naar het paleis terug.

(*Reeds gisteren afzonderlijk medegedeeld.*)

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Dingsdag 20 September.

De heer Anemaet bekleedt, als oudste in jaren, tijdelijk het voorzitterschap.

De hh. Wichers en van Diggelen hebben, nadat hunne geloofsbrieven in orde waren bevonden, zitting genomen.

Hierop is men overgegaan tot het opmaken van eene lijst van kandidaten voor het voorzitterschap der kamer gedurende de tegenwoordige zitting.

De uitslag der stemming was als volgt:

1ste kandidaat: de hh. van Reenen 32, Dullert 19, Heemskerk 2, Mackay 1 en Duymaer van Twist 1. Derhalve wordt de heer *van Reenen* tot eersten kandidaat gekozen.

2de kandidaat: de hh. Dullert 30, van Twist 7, Schimmelpenninck van der Oye 7, Mackay 4, Meeussen 2, Elout 1, van Nispen 1, Jespers 1, Heemskerk 1 en blanco 1. Mitsdien is de heer *Dullert* tot tweeden kandidaat gekozen.

3de kandidaat, 1ste stemming, de hh.: Meeussen 17, van Twist 12, Schimmelpenninck van der Oye 9, Anemaet 6, Jespers 3, van Nispen 2, Mackay 2, Poortman 1, van Hall 1, Heemskerk 1 en Schimmelpenninck 1.

2de stemming, de hh.: Meeussen 30, Schimmelpenninck van der Oye 14, van Twist 8, Jespers 1, Anemaet 1 en Heemskerk 1. Derhalve wordt de heer *Meeussen* tot derden kandidaat gekozen.

Deze lijst zal den koning door eene commissie aangeboden worden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIE.

BRUSSEL, 19 September.

Een onzer dagbladen meldt dat de vreemdeling, die onlangs bij het beklimmen van een berg in Zwitserland, nabij Zermatt, zoo noodlottig is omgekomen, de heer Eduard Grote is, vroeger secretaris van het Russische gezantschap alhier, later in die betrekking naar Parijs verplaatst. Men wil nog altijd gelooven aan een verraad der gidsen, vooral omdat de touwen, waarmede zij aan den reiziger waren verbonden, de blijken droegen van moedwillig doorgesneden te zijn.

— De heer Pauwels, een aanzienlijk fabriekant, heeft den beroemden schilder L. Gallait de voltooijing in olieverw zijner schilderij, die de pest te Doornik tot onderwerp heeft en reeds in schets zoo veel lof inoogstte, voor de som van 100,000 fr. opgedragen, nadat de staat zich tot zoodanige uitgave niet bij magte had verklaard.

ENGELAND.

LONDEN, 18 September.

De prins van Wallis heeft, tijdens hij de stad Edinburg bezocht, verzocht om als student op de rol der hoogeschool te worden ingeschreven, aan welk verzoek terstond voldaan is.

— Door de dagbladen wordt thans het officiële rapport medegedeeld van den admiraal Hope, omtrent het gebeurde aan de Peiho. Het brengt echter geene nieuwe bijzonderheden aan het licht. Alleen ziet men daaruit dat de opperbevelhebber eenigzins zorgeloos of vermetel het leven zijner zeelieden in de waagschaal heeft gesteld, waarover hij, zelfs door de ministeriële bladen, wordt berispt. Algemeen is men van oordeel dat men niet te veel moet spreken over de trouweloosheid der Chinezen, aangezien er van onze zijde ligtvaardig en met overhaasting is gehandeld. De opperbevelhebber is te verschoonen, indien hij, zoo als sommigen zeggen; van de regering den last had ontvangen, om, het kostte wat het wilde; de rivier op te varen. Wat er ook van zij, de oorlog met China is thans onvermijdelijk, en de noodige maatregelen worden daartoe door de regering genomen. Niets moet ons daarvan terughouden, zegt de *Times*; want de Chinezen zullen tot den laatsten penning betalen, en onze verloren schepen moeten van Chineesch zilver weder opgebouwd worden.

Onze gekwetsten in den strijd aan de Peiho zijn naar Shanghai overgebragt. Daar hun aantal zeer groot is en hunne wonden van ernstigen aard zijn, heeft de bevelhebber der Fransche zeemagt een gedeelte der officieren van gezondheid van het Fransche eskader, ter beschikking van den admiraal Hope, voor de dienst van het Engelsche hospitaal te Shanghai gesteld.

— Omtrent den Amerikaanschen gezant, den heer Ward, verneemt men, dat hij met een jagt eene kleine rivier niet verre van de Peiho is opgevaren, en nabij het stadje Hu-Kua aan wal is gestapt, omdat zijn vaartuig niet verder kon komen. Het Amerikaansche eskader, dat geen deel aan den strijd heeft genomen, is hem gevolgd. De heer Ward was nu voornemens de reis naar Peking over land te doen en hij wachtte op een mandarijn, die hem derwaarts moest vergezellen.

— Te Liverpool zijn de werkplaatsen van de aannemers Kilpyn en Montgomery afgebrand; waardoor zij eene schade van 12 à 15,000 £ hebben geleden.

— De ingenieur Brunel, de ontwerper van het plan voor de *Great Eastern*, is overleden. Hij was de zoon van den heer Brunel, die den Theems-tunnel heeft tot stand gebragt.

— Wegens het ongeluk, aan de *Great Eastern* overgekomen, zal dit vaartuig eerst den 20sten October naar Amerika vertrekken.

— De berigten, uit Indië ontvangen, vermelden de optreding van generaal Rose als opperbevelhebber des legers, in de plaats van lord Clyde. Alle handel en bedrijf in Indië, met uitzondering van den landbouw, is thans aan belasting onderworpen. De gedurende den opstand uitgevaardigde ontwapenings-wet blijft voortdurend van kracht.

— Den 8sten Julij ll. is te Calcutta in 60-jarigen ouderdom overleden de Zwitsersche zendeling Lacroix, geboortig uit Neufchâtel. Reeds in het jaar 1821 werd Lacroix door het te Rotterdam gevestigde zendelinggenootschap naar Chrisurach in Oost-Indië gezonden. 38 jaren dus is hij voor de verspreiding des Christendoms in Oost-Indië werkzaam geweest.

— De *Morn. Post* brengt hulde aan de militaire bekwaamheid van Schamyl, die nu, na gedurende 25 jaren de schrik der Russen te zijn geweest, thans in hunne handen is geraakt. Genoemd blad berekent, dat er in genoemd vierdedeel eener eeuw jaarlijks 20,000 man in den Caucasus omkwamen, zoodat Rusland door den strijd in dat land een half millioen menschen heeft verloren, en drukt den wensch uit, dat het hof van Petersburg het ongeluk van den dapperen krijgsman zal eerbiedigen. De overwinning van Rusland is groot genoeg, om zich grootmoedig jegens dezen vijand te kunnen gedragen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 18 September.

Door de Engelsche dagbladen is meer dan eens verkondigd, dat de Italiaansche zaak door den keizer niet tot eene geheele afdoening is gebragt en dat de toestand van het schiereiland thans nog meer verward is dan vroeger. De *Constitutionnel* tracht onze regering tegen die verwijten te verdedigen en voert daartoe o. a. het volgende aan: Engeland, hetwelk zoo naijverig op Frankrijks zeemagt is, zou voorzeker niet gaarne hebben gezien dat Venetië bij de voortzetting van den oorlog aangevallen en vernietigd geworden ware. Wat Duitschland aangaat, de keizer was door de mogelijkheid van eenen algemeenen oorlog niet beangst; de aftogt te midden van de zegepralen des keizers in Lombardye, en terwijl de maarschalk Pélissier met eene ontzagwekkende legermagt aan den Rijn stond, liet Frankrijks luister ongeschonden; maar het gevolg van eenen algemeenen oorlog zou de vernietiging van Europa's evenwigt zijn geweest. Oordeelt Engeland dat er niet genoeg voor Italië gedaan is, welnu helpen wij elkander te doen wat er nog te doen blijft. Voorzeker zou ieder Engelschman de vereeniging der Italiaansche hertogdommen met Sardinië verkieslijk achten boven het herstel van het gezag der uitgeweken vorsten; doch Sardinië zal zonder die vereeniging sterk genoeg zijn om Italië te verdedigen, maar niet om het in te zwelgen. De voor de vereeniging uitgebragte stemmen hebben niet zoo veel waarde, als daaraan toegeschreven wordt; de bevolking van Midden-Italië zou, indien zij met Sardinië vereenigd werd, spoedig de regering der verdreven vorsten terug wenschen. Werd Sardinië niet alleen met Lombardye, maar ook met de hertogdommen vergroot, dan zou het evenwigt met Napels verbroken, en een Italiaansch eedgenootschap onmogelijk geworden zijn. Indien Engeland een waarachtig vriend van Italië is, zal het de raadgevingen van Frankrijk bij de Italianen ondersteunen.

— Zij die vermeenden te moeten twijfelen aan eene verandering der tegenwoordige wetgeving op de drukpers hebben gelijk gehad, want de *Moniteur* heeft omtrent dit punt het volgende medegedeeld: Verscheidene bladen hebben gesproken van een besluit, dat de wetgeving op de drukpers zoude wijzigen. Dit berigt is ten eenenmale onjuist. In Frankrijk is de drukpers vrij om alle handelingen der regering te bespreken en alzoo de algemeene opinie voor te lichten. Eenige bladen, die zichzelven, bijna onbewust hiervan, tot de organen van vijandelijke partijen maken, vorderen eene grootere vrijheid, welke geen ander doel zoude hebben, dan hunne aanvallen op de constitutie en de maatschappelijke orde gemakkelijker te maken. De keizer zal niet afwijken van het stelsel, dat aan den geest een vrij uitgestrekt veld voor discussie, redetwist en analyse overlaat en de noodlottige gevolgen van logen, laster en dwaling voorkomt.

Betreffende dit onderwerp heeft de minister van binnenl. zaken ook nog eene circulaire gerigt tot de prefecten, waarin gezegd wordt dat de bestaande wet op de drukpers niet eene gelegenheidswet is, maar eene wet, waarvan de beginselen in naauw verband staan met de herstelling van het gezag in Frankrijk en met de eenheid van magt, die op het algemeen stemregt gegrond is. Het algemeen belang maakt het der regering ten pligt, geen afstand te doen van wettige wapenen, die een waarborg zijn, en geene belemmering aanbrengen. Het regt om zijne gevoelens te openbaren kan aan een volk, zoo verlicht als de Franschen, niet ontnomen worden. De regering, wel verre van eene slaafsche goedkeuring te willen, zal altijd ernstige en gemoedelijke tegenspraak dulden, maar die moet niet ontaarden in stelselmatige oppositie en overlegde kwaadwilligheid. De regering wil gaarne ingelicht worden door redenering, zij heeft niets liever, maar zij zal niet gedoogen, dat de maatschappij verontrust wordt door strafbare opwinding der gemoederen en vijandelijke hartstogten.

Deze beslissing der regering wordt, zelfs door hare vrienden, algemeen afgekeurd.

— De koning van België is thans de gast van den keizer te Biarritz. Omtrent hetgeen in den zamenkomst behandeld wordt, zijn allerlei geruchten in omloop, die echter, zoo als men ligt begrijpen zal, weinig geloofwaardig zijn te achten. Men verneemt, dat ook de grootvorst Constantijn van Rusland den keizer te Biarritz zal bezoeken.

— Het verdrag tusschen onze regering en die van Cochinchina kan geacht worden tot stand te zijn gekomen. De admiraal Rigault de Genouilly moet reeds een deel zijner scheepsmagt naar China hebben gezonden.

— Er wordt een pleiziertogt van Frankrijk naar Algiers georganiseerd. Reeds hebben 6000 personen verklaard daaraan deel te willen nemen. Ten einde in de huisvesting van dit leger van reizigers te voorzien, zou men gebruik maken van de barakken, die ten vorigen jare aan de bezoekers van de haven van Cherbourg tot huisvesting gediend hebben.

— Het museum van natuurlijke historie heeft de laatste giraffe, die in zijn bezit was, door den dood verloren. Het dier leed aan eene ontsteking der longen.

ITALIE.

Terwijl de officiële organen van de Fransche regering de Italianen trachten over te halen, om met de oogmerken van keizer Napoleon in te stemmen, slaan de Sardinische bladen eenen anderen weg in. De *Indipendente* geeft aan Midden-Italië den raad om een regent te kiezen, die voorloopig het land in naam van koning Victor Emmanuel zou regeren, en stelt daartoe voor prins Napoleon of prins Eugenius van Savoye. De *Opinione* gaat nog verder, want daarin wordt door den heer d'Azeglio beweert dat de koning het regt heeft om regenten te zenden naar die landen, die zijne souvereiniteit hebben uitgeroepen.

— De deputatie uit Bologna, die de souvereiniteit over de legatiën aan koning Victor Emmanuel komt aanbieden, zal te Monza door Z. M. ontvangen worden. Het antwoord des konings wordt met gespannen verwachting te gemoet gezien.

— Te Venetië is men voornemens den schouwburg gedurende den aanstaanden winter gesloten te houden. De bevolking, zegt men, is te neêrslagtig om uitspanning te zoeken.

— Op 7 Sept. heeft er in de omstreken van Treviso een orkaan gewoed, die veel schade heeft aangerigt. Naar gemeld wordt werd bij die gelegenheid eene geheele batterij, die op marsch was, in eene gracht geworpen.

— Volgens *l'Univers* heeft de Porte het voornemen, om eenen Turkschen consul-generaal te Rome te benoemen, laten varen, omdat de Paus geweigerd had eenen blijvenden vertegenwoordiger eener niet-Christelijke mogendheid te ontvangen.

PRUISSEN.

BERLIJN, 18 September.

Te Frankfort is besloten tot het oprigten eener vereeniging, die zich ten doel stelt tot ontwikkeling der algemeene vaderlandsliefde werkzaam te zijn, om op die wijze de eenheid en de ontwikkeling der vrijheid van het gemeenschappelijk vaderland te bevorderen. Zij is een uitvloeisel van de partij, die voor de eenheid van Duitschland ijvert.

— Naar men uit Frankfort meldt zijn op de mis de prijzen van het leder weder gerezen, en wel 4 à 6 en zelfs 6 à 8 th., bij vergelijking der prijzen die omstreeks Paschen zijn besteed.

— Oelsnitz in Saksen is op 15 Sept. door een zwaren brand geteisterd. Van de 399 huizen zijn er 300 in de asch gelegd. De school, de kerk en het geregtshof zijn gespaard gebleven. De nood aldaar is zeer groot.

— Uit Warschau meldt men, dat de regie van den tabak voor den tijd van 6 jaren verpacht is voor de som van 250,000 roeb. per jaar.

— De *Inval. Russe* meldt dat, volgens mondelijke berigten van den kolonel Grabbe, Gunin in den Caucasus bestormd is; vijf kanonnen zijn genomen. Schamyl, zijne beide zonen en de geheele stam der Muriden is gedood of gevangen gemaakt. Bij dien laatsten strijd telden de Russen nog geen 100 dooden.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 15 September.

Naar men verneemt zullen ook de generaals Schlick en Clam-Gallas, uit den laatsten oorlog bekend, op pensioen gesteld worden.

— De fraaije toren van de Stephanus-kerk alhier verkeert in een bouwvalligen toestand en dreigt in te storten. Aan eene commissie is het onderzoek opgedragen, of de toren geheel of gedeeltelijk afgebroken moet worden. Ook de heer Zwirner, bouwmeester van den dom te Keulen, zal daarover geraadpleegd worden.

— De domkerk te Salzburg, waarvan de herstelling eerst onlangs was voltooid, is thans weder gedeeltelijk afgebrand. Het dak en de koepel zijn vernield, maar het inwendige der kerk heeft weinig geleden.

— Omtrent het keiz. besluit tot regeling van de inwendige aangelegenheden der protestantsche kerken in Hongarije kan, volgens de *Wien. Zeit.*, voorloopig het volgende gezegd worden. Deze belangrijke wet is uitsluitend van kracht voor het koningrijk Hongarije en alle tot de Hongaarsche kroon behoorende landstreken, met inbegrip van de militaire grenzen. Het leerstellig begrip der protestanten, betreffende het algemeene priesterschap van alle geloovigen, wordt geëerbiedigd. Aan de kerk is een geheel zelfstandig beheer van hare aangelegenheden verzekerd. Geen kerkelijke ambten worden door de regering begeven en iedere gemeente heeft het regt hare leeraren, schoolonderwijzers enz. aan te stellen. Jaarlijks komt eene algemeene conferentie bijeen, om over alle vraagstukken te beslissen, die de superintendentiën van de eene of andere geloofsbelijdenis betreffen. Door synoden worden de wetten vastgesteld, volgens welke de vertegenwoordiging en het bestuur der kerken moeten geregeld worden. Elk kerkgenootschap kan om de zes jaren eene synode houden, zonder dat daarin een keizerlijke kommissaris zitting heeft. Daar men echter de aanmerking zou kunnen maken, dat er nog niet gesproken wordt van de burgerlijke gelijkheid der protestanten voor de wet, zoo zegt genoemd blad dat reeds bij § 16 der bondsacte aan alle burgers gelijkheid van regten is verzekerd, zoodat men niet kan aannemen, dat die alleen tot het kerkelijke beperkt zal worden.

Eerstdaags verwacht men hier eene deputatie der protestanten in Hongarije, om den keizer dank te zeggen voor de regeling der aangelegenheden hunner kerk.

Men ziet thans ook de regeling der kerkelijke aangelegenheden der Israëliten spoedig te gemoet.

TURKYE.

Het gevaar dat de Sultan onlangs in den Bosporus heeft bedreigd, door de ontmoeting eener stoomboot, is zeer overdreven opgegeven en van weinig beteekenis.

— Er is eene zamenzwering tegen het leven des Sultans ontdekt; 200 personen zijn deswege in hechtenis genomen, waaronder de Pacha van Albanië, die het hoofd van den aanslag schijnt te zijn; ook een gedeelte van de troepen wordt van medepligtigheid verdacht. Deze zamenzwering is van eene dweepzuchtige partij uitgegaan.

239ste Staats-Loterij.

Trekking der Vijfde Klasse.

13de Trekking. No. 4533 een prijs van ƒ 1,500. No. 14387 een prijs van ƒ 1,000.

STADS-BERIGTEN.

VERGADERING van den Gemeenteraad van Leyden, Donderdag den 22sten September 1859, 's namiddags ten 2 ure.

Onderwerpen:

1o. Financiëele voordragt.
2o. Missive van het vereenigd Spoorweg-Comité te Rotterdam en te Dordrecht.
3o. Rekening van de Armbakkerij, 1858, met daartoe betrekkelijke rapporten.
4o. Adres van S. Bronsgeest, tot den afkoop eener recognitie en het in eigendom bekomen van gemeentegrond.
5o. Adressen van K. in 't Hol Az. qq., J. T. van der Velden, M. Hartog qq. en de wede. D. N. Roskes, om teruggave of afschrijving van plaatselijke directe belasting over 1859.

De BURGEMEESTER van LEYDEN doet te weten, dat de ingevulde Patentbladen over het dienstjaar 1859/60, voor *al de Wijken*, ter Secretarie dezer Gemeente verkrijgbaar zijn, dagelijks, uitgezonderd de Zondagen, van des voormiddags *tien* tot des namiddags ten *een* ure.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

De Burgemeester voornoemd,

Leyden, 20 September 1859. D. TIEBOEL SIEGENBEEK.

CORRESPONDENTIE.

De (*Pia?*) *vota* van X. kunnen niet geplaatst worden, daar de schrijver zijnen naam niet aan de Redactie heeft bekend gemaakt.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd: B. N. J. T. MOLKENBOER, EN J. H. P. HERMANS.

Leyden, 18 September 1859.

Tot diepe droefheid van zijne Echtgenoot, Kinderen en verdere Betrekkingen overleed heden avond Mr. C. J. van ASSEN, *Ridder van de orde van den Nederlandschen Leeuw, Staatsraad in Buitengewone dienst, Emeritus Hoogleeraar aan de Hoogeschool te Leiden.*

Velp bij Arnhem, 13 September 1859.

Tot mijne innige droefheid overleed heden in den ouderdom van ruim 32 jaren, mijn geliefde Echtgenoot de Heer CAROLUS ANTONIUS SCHMIER, mij nalatende drie Kinderen, te jong om hun verlies te beseffen.

De Wed^e. H. J. M. SCHMIER, geb. IJsselsteyn.

Leyden, 19 September 1859.

Heden overleed aan de gevolgen eener kortstondige hevige ongesteldheid, in den ouderdom van ruim 60 jaren, Vrouwe CORNÉLIE FRANÇOISE DELLEBARRE, Weduwe van den Wel-Eerwaarden Heer Bernardus Elfrink Tankink, in leven Predikant te *Watergang* (Noord-Holland).

J. C. LUBERTI, C. van HOOGEVEEN, *Executeuren-Testamentair.*

Leyden, 19 September 1859.

Voor de vele bewijzen van innige deelneming, bij het overlijden van mijnen dierbaren Echtgenoot ontvangen, betuig ik, ook namens mijne Kinderen en wederzijdsche Familie, mijnen opregten dank.

C. B. PADDENBURG, Wed^e. J. H. Hoogenstraaten.

Leyden, 21 September 1859.

Men vraagt in Leiden *te huur* terstond of ook iets later een klein net zuiver **Huisje** met eenige gemakken, of een **vrij gedeelte van een Huis.** Adres bij den heer CARRÉ, Mr. Kamerbehanger, op de Hoogewoerd alhier.

EEN GROOT ASSORTIMENT REGENJASSEN, VAN AF *f* 6.50

WELKE AAN BEIDE KANTEN GEDRAGEN KUNNEN WORDEN,

ZIJN OP HEDEN ONTVANGEN IN HET

GOEDKOOPE VERKOOPHUIS,

VAN

J. CAHEN J^r.,

Maarsmansteeg, het tweede Huis van de Vischbrug, W. IV. N°. 72.

De Ondergeteekende heeft de eer, zijne geëerde begunstigers en het geachte Publiek te berigten, dat hij eene schoone collectie **Najaars- en Winterstoffen** ontvangen heeft, als: Esquimaux, Castorins, Drap de Russie, Velours Duffels, Buskings enz. enz.

Deze verschillende stoffen zijn nu vervaardigd tot Kleedingstukken, alle naar den nieuwsten smaak, als: Byrons, Raglans, Paletôts, Jassen, Capuchons enz. enz., welke alle tot de alom bekende lage prijzen verkocht worden.

De Kleedingstukken kunnen desverkiezende naar de maat geleverd worden zonder verhooging van prijs.

UITRUSTINGEN VOOR OOST- EN WEST-INDIE WORDEN BINNEN WEINIGE DAGEN IN GEREEDHEID GEBRAGT.

Prijs-Couranten worden gratis afgegeven bij J. CAHEN J^r.

De zoo gunstig bekende krimpvrije flanelle Hemden, zijn thans weder in massa voorhanden à *f* 1.75 en hooger.

Daar de post van **Apotheker** in het Nosocomium Academicum te *Leyden* met 1e October e. k. zal vaceren, worden zij die daarvoor in aanmerking wenschen te komen, opgeroepen om zich zoo spoedig mogelijk, liefst in persoon of anders met vrachtvrije brieven, aan te melden bij den Hoogleeraar A. E. SIMON THOMAS, Secretaris der Geneeskundige Faculteit alhier. De vereischten zijn dat de sollicitanten de bewijzen van een goed zedelijk gedrag kunnen overleggen, dat zij ongehuwd zijn, dat zij den rang van geëxamineerd Apotheker bezitten. De voordeelen zijn kost, inwoning en bewassching, benevens *f* 400 salaris per jaar.

Leyden, 20 September 1859.

SLIJM- EN MAAGPILLEN.

Deze Pillen, die sints vele jaren met het beste gevolg tegen de **Slijm** en als **Maagversterkend** gebruikt worden, door hare zachte werking de spijsvertering zeer bevorderen, bijzonder goed tegen de gal en zeer zacht laxerend zijn, zijn tegen **32½** cent het doosje, met berigt van het gebruik, verkrijgbaar, door tusschenkomst van de Heeren Apothekers:

's Gravenhage, J. Visser en Zoon, Spuistraat.	Delft, W. Wilschut.
Leyden, O. A. van Tricht, Haarlemmerstraat hoek van de Donkersteeg.	Dordrecht, H. J. Giltay.
Amsterdam, Ruys en Weyssenbruch, Bloemmarkt, bij de Stilsteeg.	Rotterdam, van Santen Kolff, Korte Hoofdsteeg.
	Schiedam, A. H. Rombouts.
	Vlaardingen, Lagerwerff.

De GEBROEDERS van CLEEF, te *'s Gravenhage*, geven uit:

Dr. M. HOEK,

REDEVOERING

OVER

DE HERLEVING DER STERREKUNDE AAN HET EINDE DER MIDDELEEUWEN.

8°. . . . . *f* 0.60.

POËTISCHE WERKEN

VAN

MR. J. VAN LENNEP,

inhoudende: het 1e en 2e deel der

Nederlandsche Legenden, het Huis ter Leede en Adegild.

Deze nieuwe Serie zal bestaan uit 10 deelen, in denzelfden vorm en band als de Romantische, en met uitvoerige Vignetten in Staal gegraveerd, à *f* 1.90 per deel, en bevatten:

De Nederlandsche Legenden Jacoba en Bertha, 2 dn., *de Strijd met Vlaanderen*, 2 dn., *Eduard van Gelre*, 2 dn., *Oorspronkelijke Poëzij, Vertalingen en Navolgingen*, alsmede de *Dramatische Werken.*

De groot 8° uitgave heeft gekost *f* 59.

Men teekent in voor het geheele werk, afzonderlijke deelen zijn niet te bekomen.

Het 13de deel der Romantische Werken is verzonden.

Namens de gezamentlijke Uitgevers,
M. WIJT & ZONEN.

GRAANMARKT TE ROTTERDAM, 19 September.

Tarwe, goede en puike van *f* 8.75 tot *f* 9.30; mindere van *f* 7.50 tot *f* 8.50. Rogge: *f* 5.70 à *f* 6.60. Gerst: Winter *f* 4.— à *f* 5.50; dito Zomer *f* 4.— à *f* 4.90.

Te Amsterdam was de Tarwe, witte Poolsche en bonte *f* 9.50 tot *f* 10.90; Pruissische Rogge *f* 6.00 à *f* 6.30.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG 19 September.

			Laagst. koers	Hoogst. koers	Gebleven
Nederland Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$64\frac{13}{16}$	$64\frac{15}{16}$	$64\frac{15}{16}$
Dito Certificaten	〃 3	〃	$78\frac{1}{4}$	—	—
Dito dito	〃 4	〃	$98\frac{3}{4}$	99	99
Amortisatie Syndicaat	〃 $3\frac{1}{2}$	〃	$95\frac{1}{4}$	—	—
Handelmaatschappij	〃 $4\frac{1}{2}$	〃	128	—	—
O. I. Leening	〃 4	〃	$98\frac{3}{16}$	$98\frac{1}{4}$	$98\frac{1}{4}$
Aandeelen Holl. Spoorweg	〃 $4\frac{1}{2}$	〃	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	〃 $4\frac{1}{2}$	〃	—	—	—
Belgie,	〃 $2\frac{1}{2}$	〃	—	—	—
Dito bij Rothschild	〃 $2\frac{1}{2}$	〃	$51\frac{3}{4}$	—	—
Dito dito	〃 $4\frac{1}{2}$	〃	—	—	—
Frankrijk, Certif.	〃 3	〃	—	—	—
Dito dito	〃 $4\frac{1}{2}$	〃	—	—	—
Spanje, Obligatiën	〃 $1\frac{1}{2}$	〃	$34\frac{1}{16}$	$34\frac{3}{16}$	$34\frac{3}{16}$
Dito Obligatiën	〃 3	〃	$45\frac{9}{16}$	$45\frac{3}{4}$	—
Dito Binnenl. à 6 m.	〃 3	〃	$43\frac{7}{8}$	$44\frac{1}{16}$	44
Bewijzen Coupons			$4\frac{11}{16}$	$4\frac{3}{4}$	—
Portugal, te Londen	〃 3	〃	$44\frac{7}{8}$	$44\frac{15}{16}$	—
Rusland, Obl. Hope 1798 en 1816	〃 5	〃	$104\frac{1}{4}$	$104\frac{3}{8}$	—
Dito dito 1828 en 1829	〃 5	〃	102	—	—
Certif. bij dito 1831 en 1833	〃 5	〃	—	—	—
Dito 1840	〃 4	〃	—	—	—
Dito bij Stieglitz & Co.	〃 4	〃	$83\frac{1}{8}$	$83\frac{1}{8}$	—
Dito dito Nieuwe	〃 4	〃	—	—	—
Inschrijving in Assign.	〃 6	〃	—	—	—
Certificaten van dito	〃 6	〃	65	—	—
Polen, Aandeelen 1835	fl. 500	*f*	156	—	—
Dito Obligatiën	〃 4	pCt.	—	—	—
Pruissen, Obl. te Londen	à $4\frac{1}{2}$	〃	—	—	—
Oostenrijk, W. B bij Goll.	〃 5	〃	—	—	—
Dito	〃 4	〃	—	—	—
Dito Metall.	〃 5	〃	$54\frac{15}{16}$	$55\frac{3}{8}$	55 [illegible]
Dito Nieuwe	〃 5	〃	74	$74\frac{5}{16}$	74 [illegible]
Dito 1847	〃 $2\frac{1}{2}$	〃	$29\frac{1}{8}$	$29\frac{1}{2}$	29 [illegible]
Brazilie, 1824 100 £	〃 5	〃	—	—	—
Sardinie,	〃 5	〃	—	—	—
Peru, Geldleening 1824	〃 $4\frac{1}{2}$	〃	—	—	—
Venezuela, Obligatiën 6 pCt. nu	〃 5	〃	$25\frac{7}{8}$	26	—
Grenada, Obligatiën	〃 $2\frac{1}{2}$	〃	$15\frac{3}{8}$	$15\frac{1}{8}$	—
Mexico, Obligatiën 1851	〃 3	〃	$20\frac{7}{16}$	$20\frac{1}{2}$	—
N.-Amerika, Bankactiën			—	—	—

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt. Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt. Wissel-Disconto 3.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. C. DRABBE.